

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

**IZVJEŠĆE
O PRETHODNOM VREDNOVANJU
NACIONALNOG PLANA RAZVOJA PRERADE DRVA I PROIZVODNJE
NAMJEŠTAJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE OD 2022. DO 2030.
GODINE**

Zagreb, siječanj 2023.

SADRŽAJ

Uvodne napomene	1
Kontekst vrednovanja	2
Metodološki pristup	3
Preliminarni nalazi vezani za kriterije vrednovanja i pitanja za vrednovanje	4
1. Važnost/relevantnost	4
2. Djelotvornost/efektivnost	6
3. Usklađenost/koherentnost	8
3.1. Unutarnja usklađenost/konzistentnost	8
3.2. Vanjska usklađenost/koherentnost	11
Zaključci i preporuke	13
Prilog Korišteni dokumenti	14

UVODNE NAPOMENE

Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) predstavlja srednjoročni akt strateškog planiranja kojim se definira provedba ciljeva razvoja djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja i nastavlja kontinuitet politike započete sa Strategijom razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017. - 2020. s Akcijskim planom provedbe 2017. – 2020. (u daljnjem tekstu: Strategija razvoja do 2020.). Pravni okvir za provedbu vrednovanja definiran je člankom 48. stavkom 4. i člankom 51. stavkom 5. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 123/17. i 151/22.), u daljnjem tekstu: Zakon o sustavu strateškog planiranja) i člankom 16. stavkom 5. Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“ broj 89/18., u daljnjem tekstu: Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja).

Podzakonski akt kojim se propisuju načela, kriteriji i standardi provedbe postupka vrednovanja akata strateškog planiranja je Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja („Narodne novine“, broj 66/19., u daljnjem tekstu: Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja). Vrednovanje tijekom izrade akta strateškog planiranja (prethodno vrednovanje) realizirano je Odlukom o početku postupka prethodnog vrednovanja Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine od 28. lipnja 2022. kojom se određuje da će prethodno vrednovanje provesti Tim za vrednovanje u skladu s Planom vrednovanja.

Vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) je neovisna ocjena izrade akta strateškog planiranja, i pomaže pri strukturiranju i provođenju analiza koje su potrebne za dobivanje informacija o kreiranim intervencijama javnih politika, pa je tako planirano vrednovanje tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) (do kraja 2026.) i vrednovanje nakon provedbe (naknadno vrednovanje) Nacionalnog plana (nakon 2030.) koje će uz izvješćivanje provoditi Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije. Prethodno vrednovanje usmjereno je prvenstveno na analizu snaga, slabosti i razvojnih potencijala ovih djelatnosti te treba dati prethodnu prosudbu dionicima o tome je li akt strateškog planiranja ispravno utvrđen, je li vidljiva koherentnost u odnosu na nadređene politike i smjernice i jesu li očekivani učinci realni.

Svrha procesa prethodnog vrednovanja bila je poboljšati kvalitetu procesa izrade Nacionalnog plana te poboljšati kvalitetu završne verzije. Tijekom prethodnog vrednovanja, posebna pažnja posvećena je specifičnim ciljevima usmjerenim na poboljšanje konačne kvalitete akta strateškog planiranja (uključujući provedbene akte) kroz procjenu relevantnosti, djelotvornosti, unutarne i vanjske usklađenosti, te omogućavanju da rezultati vrednovanja posluže kao osnova za kontinuirano unapređivanje javnih politika u području razvoja djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja kroz stvaranje osnove za djelotvorno upravljanje, podizanje razine znanja ključnih dionika i osnaživanje njihove odgovornosti za korištenje javnih sredstava i ostvarivanje održivih rezultata.

KONTEKST VREDNOVANJA

Postupak prethodnog vrednovanja (ex-ante evaluacija) provodi se paralelno i koordinirano s procesom izrade Nacionalnog plana, kako bi se osigurali pravovremeni doprinosi i smjernice prilikom izrade. Osnovna svrha prethodnog vrednovanja je poboljšanje kvalitete akta te nalaženje optimalnog načina korištenja resursa za dostizanje postavljenih ciljeva i omogućavanje kvalitetne osnove za buduće praćenje i vrednovanje Nacionalnog plana.

U postupku prethodnog vrednovanja ostvaren je kontinuirani dijalog između nositelja izrade i Tima za vrednovanja s ciljem osiguravanja pravovremenih informacija, usmjeravanja procesa vrednovanja te osiguravanja da rezultati vrednovanja imaju najveću moguću korist za nositelja izrade. Propisani obavezni kriteriji vrednovanja obuhvaćaju važnost (relevantnost), djelotvornost (efektivnost) te usklađenost (koherentnost), odnosno unutarnju i vanjsku usklađenost (konzistentnost i koherentnost) akta strateškog planiranja:

- (1.) **Važnost/relevantnost** – daje odgovor na pitanja kao što su, primjerice, koliko su ciljevi, prioriteti i mjere u Nacionalnom planu opravdani i relevantni u odnosu na stvarne razvojne probleme i potrebe razvoja djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja te nudi li dokument optimalan način rješavanja razvojnih problema;
- (2.) **Djelotvornost/efektivnost** – daje odgovor na pitanja vjerojatnosti da će se postavljeni strateški ciljevi ostvariti putem planiranih mjera i raspoloživih resursa te provedbenih kapaciteta (uključujući i analizu rizika);
- (3.) **Usklađenost/koherentnost** - daje odgovor na pitanja jesu li odabrani prioriteti i mjere Nacionalnog plana komplementarni i povezani, te je li ostvarena unutarnju i vanjska usklađenost Nacionalnog plana na sljedeći način:
 - (3.1.) **Unutarnja usklađenost/konzistentnost** – omogućuje provjeru intervencijske logike odnosno provjeru jasnoće, logičkog slijeda, usklađenosti i potencijale sinergije ciljeva, prioriteta i mjera;
 - (3.2.) **Vanjska usklađenost/koherentnost** – omogućuje provjeru usklađenosti Nacionalnog plana s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalna razvojna strategija) te ostalim relevantnim programima na regionalnoj i nacionalnoj razini te s programima EU; postoje li pozitivni učinci u širem kontekstu društveno-gospodarsko-okolišnih potreba i prioriteta šire regije i države.

METODOLOŠKI PRISTUP

Tijekom izrade Nacionalnog plana proveden je interni postupak od strane Tima za vrednovanje, korištenjem kvalitativnih i kvantitativnih metoda. Metodologija i postupak vrednovanja sukladni su odredbama Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akta strateškog planiranja kojim su propisana načela, kriteriji i standardi provedbe postupka vrednovanja akta strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Na temelju članka 48. Zakona o sustavu strateškog planiranja, i članka 7. stavka 2., te članka 9. stavka 1. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja, donesena je Odluka o početku postupka vrednovanja kojom je utvrđen Plan vrednovanja.

U skladu s člankom 48. stavkom 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i člankom 12. stavkom 2. Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja, donesena je Odluka o osnivanju i imenovanju Tima za vrednovanje koje je provodilo vrednovanje u kontinuiranoj suradnji s nositeljem izrade akta, s ciljem prikupljanja svih relevantnih informacija potrebnih za provedbu postupka vrednovanja. Kontinuirana suradnja očitovala se u razmjeni svih relevantnih informacija potrebnih za provedbu postupka vrednovanja.

U postupku prohodnog vrednovanja Tim za vrednovanje proveo je analizu akta primjenjujući sljedeća evaluacijska pitanja:

1. Hoće li postavljeni ciljevi i mjere za njihovo dostizanje pridonijeti razvoju djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja?

2. Jesu li u analizi stanja korišteni odgovarajući i vjerodostojni podaci te jesu li prikazani na razumljiv način?

3. Postoji li komplementarnost i povezanost te intervencijska logika odabranih prioriteta mjera i ciljeva?

4. Kakva je usklađenost Nacionalnog plana s Nacionalnom razvojnom strategijom te ostalim relevantnim programima na regionalnoj i nacionalnoj razini te s programima EU?

5. Je li postupak izrade Nacionalnog plana proveden u skladu sa zahtjevima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske?

6. Je li u dosadašnjem postupku izrade primijenjen partnerski pristup?

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

U ovom poglavlju donosi se sažetak analize i rezultata vrednovanja. Važno je napomenuti da su komentari i sugestije davani kontinuirano tijekom izrade Nacionalnog plana i pratećeg akta te dostavljani nositelju izrade kao temelj za zajedničku raspravu. Većina komentara i prijedloga dostavljenih od strane Tima za vrednovanje je usvojena ili je Tim za vrednovanje dobio jasne i objektivne argumente zašto nije bilo moguće neke dijelove izmijeniti ili nadopuniti, koji su kao takvi i prihvaćeni. U nastavku teksta dostavljaju se ključni zaključci prethodnog vrednovanja po pitanjima za vrednovanje prikazanim u prethodnom poglavlju, dajući naznaku u kojem smjeru bi se u budućnosti mogao dodatno unaprijediti srednjoročni akt strateškog planiranja i prateći akt, bilo kroz praćenje provedbe i prilagodbu određenih dijelova vezano za iskustvo u provedbi, bilo na temelju rezultata budućih vrednovanja koje će ukazati na konkretne učinke, snage i eventualne slabosti provedbe srednjoročnog akta strateškog planiranja.

VAŽNOST/RELEVANTNOST

1. Hoće li postavljeni ciljevi i mjere za njihovo dostizanje pridonijeti razvoju djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja?

U Nacionalnom planu iznesena su programska područja od značenja za razvoj djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja, a usmjerena prema održivom, konkurentnom i inovativnom gospodarstvu, tržišnoj vidljivosti i prepoznatljivosti proizvoda i proizvođača, zelenoj i digitalnoj te ekološkoj i energetske transformaciji proizvodnje i poslovanja a sve uz ravnomjeran regionalni razvoj kroz razvoj potpomognutih područja i drugih područja s razvojnim posebnostima.

Uvidom u analizu općih pokazatelja, SWOT analizu i analizu uspješnosti provedbe razvojnih mjera u okviru Izvješća o provedbi Strategije razvoja do 2020. utvrđena su njihova unutarnja i vanjska ograničenja razvoju, te je definirana provedba strateških ciljeva i prioritetnih područja javnih politika, postavljena srednjoročna vizija razvoja, pri tome vodeći računa o načelima održivog razvoja, srednjoročnim razvojnim potrebama i potencijalima ovih djelatnosti, kao i prioritetima javnih politika u narednom srednjoročnom razdoblju.

Navedene analize predstavljaju dobru podlogu za definiranje postavljenih ciljeva i konkretnih mjera usmjerenih na njihovo postizanje. Slijedom opisanih utvrđenja, srednjoročnim aktom strateškog planiranja definirana su tri prioritetna područja razvoja, te određena četiri posebna cilja kao doprinos ostvarenju strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije do 2030. i ostalim relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja, a za čiju provedbu je definirano ukupno 19 mjera. U svrhu provedbe posebnih ciljeva definiranih Nacionalnim planom izrađen je Akcijski plan provedbe, s razrađenim mjerama predviđenim za navedeno provedbeno razdoblje uz prikaz izvora financiranja i planiranim sredstvima.

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

Akcijskim planom provedbe Nacionalnog plana provodit će se mjere usmjerene na povećanje i osnaživanje vidljivosti proizvoda i proizvođača prerade drva i proizvodnje namještaja kako na domaćem tako i na globalnom tržištu; poticati primjena standarda kvalitete i zaštite intelektualnog vlasništva te uvođenje odgovarajućih certifikata za proizvode i usluge; poticati ulaganja u razvoj vlastitih novih i inovativnih proizvoda i usluga uz sustavnu primjenu dizajna kao odgovor na potražnju za proizvodima prerade drva i proizvodnje namještaja te uređenje interijera; poticati automatizacija, robotizacija i digitalizacija proizvodnje te stvaranje pametnih poduzeća.

Također, Akcijskim planom provedbe Nacionalnog plana predviđeno je poticanje podizanja stupnja energetske učinkovitosti i okolišne prihvatljivosti prerade drva i proizvodnje namještaja; poticanje korištenja visokoučinkovitih energetskih sustava i povećanje iskorištenja instaliranih kapaciteta; održivo i učinkovito korištenje drvnog resursa te poticanje uporabe proizvoda od drva; povećanje dodane vrijednosti i produktivnosti proizvodnje; osnaživanje investicijskih ulaganja; unaprjeđenje nacionalnog sustava javne nabave kao učinkovite i odgovorne kroz zelenu i održivu nabavu proizvoda od drva; te podizanje svijesti javnosti o prednostima, ulozi i značaju drva i proizvoda od drva.

Konačno, utvrđeno je da Akcijskim planom provedbe Nacionalnog plana nije predviđena provedba mjera 2. Osiguranje dostupnosti financiranja djelatnosti, koje će poduprijeti likvidnost kreditiranjem i jamstvima, kao i dodatno podupiranje bankovnog sustava jamstvima radi stvaranja uvjeta i mogućnosti za novim i boljim pristupima financiranju, 15. Smanjivanje troškova proizvodnje i poslovanja u preradi drva i proizvodnji namještaja i 16. Osnaživanje doprinosa regionalne i lokalne razine razvoju prerade drva i proizvodnje namještaja, kroz stvaranje kvalitetnijeg poslovnog okruženja, već je njihova provedba planirana u akcijskim planovima u narednom razdoblju.

Prethodno vrednovanje je utvrdilo da postoji jasna i logična povezanost između analize stanja, SWOT analize i strateškog okvira (odnosno posebnih ciljeva), što je dodatno potvrđeno pregledom intervencijske logike akta strateškog planiranja i njemu pripadajućeg Akcijskog plana, te se može zaključiti kako su definirani prioriteti, ciljevi i mjere relevantni i opravdani te utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim prioritetima prerade drva i proizvodnje namještaja, s ciljem stvaranja preduvjeta za njihov održiv rast i razvoj uz istovremeno promicanje resursno održivog i učinkovitog, kružnog, zelenog i niskougljičnog gospodarstva.

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

2. Jesu li u analizi stanja korišteni odgovarajući i vjerodostojni podaci te jesu li prikazani na razumljiv način?

Nacionalni plan sadrži sve relevantne informacije o razvojnim potrebama i potencijalima prerade drva i proizvodnje namještaja kao što su sirovinski potencijal, energetski i okolišni potencijal, ekološki potencijal u građevnim materijalima, informatizacija, digitalizacija i digitalna transformacija, inovacijski potencijal i inovativnost, dizajn i brendiranje, održiva i zelena javna nabava, te obrazovanje, u okviru kojeg su definirani posebni ciljevi i pokazatelji ishoda kojima će pridonijeti jasno definirane mjere u skladu s utvrđenim srednjoročnim razvojnim potrebama i potencijalima.

Jednako tako, srednjoročni akt strateškog planiranja omogućava neposredan uvid u identificirane probleme unutar svakog programskog područja i ciljne vrijednosti koje se žele postići. Prilikom kreiranja ključnih pokazatelja ishoda u obzir je uzeto to da praćenje realizacije posebnih ciljeva i ostvarenje ciljanih vrijednosti pokazatelja ishoda ne zahtijeva složena prikupljanja novih podataka, uz iziskivanje dodatnih različitih troškova i administrativnih opterećenja, već će se provedba navedenih aktivnosti temeljiti na upotrebi podataka iz raspoloživih službenih izvora, i podataka prikupljenih u okviru redovne aktivnosti dionika i nastaviti će se prikupljati kroz provedbu mjera usmjerenih na ostvarenje posebnih ciljeva.

Utvrđeno je da su dostupni statistički podaci odgovarajući za praćenje pokazatelja uspješnosti na godišnjoj razini, ali da postoje određene prepreke za praćenje uspješnosti provedbe akta koje se odnose na pravovremenu dostupnost statističkih podataka u odnosu na rokove za izvješćivanje. Pregledom definiranih pokazatelja kojima se prati uspješnost provedbe srednjoročnog akta strateškog planiranja, Tim za vrednovanje zaključio je da su u analizi stanja prema programskim područjima korišteni odgovarajući i vjerodostojni podaci koji omogućuju njihovo jasno razumijevanje, no za praćenje pokazatelja uspješnosti bilo bi poželjno uspostaviti pravovremeno prikupljanje relevantnih podataka barem dva puta godišnje u rokovima dostatnim za izradu izvješća o napretku.

DJELOTVORNOST/EFEKTIVNOST

3. Je li u dosadašnjem postupku izrade primijenjen partnerski pristup?

U svrhu izrade srednjoročnog akta strateškog planiranja primijenjen je partnerski pristup počevši s imenovanjem Stručne radne skupine za izradu Nacionalnog plana koju čine predstavnici svih relevantnih, ključni dionika i to predstavnici Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Fakulteta šumarstva i drvene tehnologije i Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatske gospodarska komora Udruženja drveno-prerađivačke industrije, Hrvatske gospodarske komore Zajednice za industrijski dizajn, Hrvatske udruge poslodavaca, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske komore inženjere šumarstva i drvene tehnologije i Hrvatske zajednice županija.

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

Partnerski pristup se ogleda i u uvažavanju mišljenja dijela partnera koji zastupaju stavove poduzetnika po pitanju pojedinih područja posebno područja opskrbe gospodarstva drvnom sirovinom iz državnih šuma kojima gospodari javni šumoposjednik, tražeći implementiranje pisama razumijevanja za ugovaranje okvirnih i godišnjih ugovora za kupoprodaju trupaca i prostornog drva u Nacionalni plan. Poštujući partnerski pristup i socijalni dijalog, uvažavajući zajednički stav svih partnera koji su predstavnici gospodarskog sektora kao i nepobitnu činjenicu da je sigurna opskrba drvnom sirovinom na dugoročno razdoblje ključan preduvjet za razvoj djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja, a ujedno poštujući između ostaloga načela zaštite tržišnog natjecanja i tržišne slobode kao i za Republiku Hrvatsku obvezno primjenjive politike s naglaskom na politike u području zaštite okoliša odnosno zaštite šuma koje će sve više utjecati na način gospodarenja i proizvodnju drvnih sortimenata javnog šumoposjednika, nositelj izrade iskazao je spremnost ugrađivanja u tekst akta svih segmenata pisama razumijevanja i njihovih pozitivnih dosega kojima se neće negativno utjecati na ispunjavanje obveza Republike Hrvatske, uz upućivanje dionika u izradi pisama razumijevanja na njihovo unaprjeđenje u skladu s načelima tržišnog natjecanja, tržišnih sloboda i politika Europske unije.

4. Je li postupak izrade Nacionalnog plana proveden u skladu sa zahtjevima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske?

U skladu s odredbama članka 38. stavka 6. Zakona o sustavu strateškog planiranja nositelj izrade Nacionalnog plana je 16. rujna 2021. putem svoje mrežne stranice obavijestio javnost o početku izrade Nacionalnog plana.

Prije objave obavijesti o početku izrade akta strateškog planiranja, 29. lipnja 2021., nositelj izrade akta je u skladu s odredbama članka 66. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ br. 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18., u daljnjem tekstu: Zakon o zaštiti okoliša), a u vezi s člankom 41. Zakona o sustavu strateškog planiranja, od mjerodavnog Ministarstva dobio mišljenje da za Nacionalni plan nije potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš, dok je 8. kolovoza 2021. u skladu s odredbama članka 48. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode, od mjerodavnog ministarstva doneseno Rješenje o prihvatljivosti Nacionalnog plana za ekološku mrežu.

U skladu s odredbama članka 38. stavka 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i članka 12. stavka 1. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 29. srpnja 2021. donijela Odluku o pokretanju postupka izrade Nacionalnog plana, čijim donošenjem je započeo postupak njegove izrade.

U skladu s odredbama članka 52. stavka 1. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj 66/19.) i članka 23. Uredbe o općim pravilima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave („Narodne novine“ broj 70/19.), a u vezi s točkom II. Odluke o pokretanju postupka izrade Nacionalnog plana, donesena je Odluka o osnivanju i imenovanju Stručne rade skupine za izradu prijedloga Nacionalnog plana.

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

Poštujući načelo partnerstva, članstvo Stručne radne skupine obuhvaća širok krug relevantnih dionika – od predstavnika ministarstava, akademske zajednice i drugih javnih institucija, lokalne i regionalne (područne) samouprave. Također, Odlukom o osnivanju i imenovanju Stručne rade skupine propisane su zadaće članova i zamjenika članova i vrijeme trajanja njihovog angažmana, dok je Poslovníkom o radu, detaljnije opisan način rada i odlučivanje te zadaće članova Stručne radne skupine, a koji je uz detaljan Hodogram rada iste usvojen na I. sjednici Stručne radne skupine.

U cilju informiranja, komunikacije i vidljivosti postupka planiranja javnih politika, te ostvarenja transparentnosti i učinkovitosti izrade i provedbe kao i praćenje provedbe i vrednovanja srednjoročnog akta strateškog planiranja, na temelju odredbi Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja Stručna radna skupina je na svojoj II. sjednici usvojila Komunikacijsku strategiju i Komunikacijski akcijski plan za postupak izrade i provedbe Nacionalnog plana.

U prosincu 2021. nositelj izrade u skladu s normativnim okvirom, donosi Strategiju savjetovanja u okviru postupka izrade Nacionalnog plana (u daljnjem tekstu: Strategija savjetovanja) koja uz već provedene aktivnosti do formalnog početka izrade akte te osnivanja Stručne radne skupine, uključuje i planirano javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga Nacionalnog plana s pripadajućim aktom.

U okviru izrade Nacionalnog plana, Stručna radna skupina održala je osam sjednica i četiri tematska sastanka uže radne skupine u sklopu kojih je izrađen prijedlog SWOT analize djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja, utvrđeni prioriteti razvoja djelatnosti, definirani ciljevi s ključnim pokazateljima ishoda u provedbi javnih politika i pregledom mjera, aktivnosti i projekta, te izrađen prijedlog unapređenja sustava kontinuirane i stabilne opskrbe prerađivača drvnom sirovinom a sve u funkciji ravnomjernog i održivog razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja.

Akcijskog plana provedbe Nacionalnog plana izrađen je paralelno s procesom izrade Nacionalnog plana te je usvajanje oba akta planirano istovremeno. Uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnih tijela državne uprave, Nacrti prijedloga Nacionalnog plana i Akcijskog plana, dana 10. svibnja 2022. upućeni su u savjetovanje sa zainteresiranom javnošću putem središnjeg državnog portala „e-Savjetovanje“.

U postupku javne rasprave zaprimljena su tri komentara, od kojih je nositelj izrade prihvatio dva komentara dok će treći biti razmotren prilikom donošenja konačnog prijedloga srednjoročnog akta strateškog planiranja. Uzevši u obzir sve navedeno, procjenjuje se kako je postupak izrade strateškog akta u cijelosti usklađen sa zahtjevima metodološkog okvira koji proizlazi iz Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i podzakonskih akata povezanih s njime.

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

USKLAĐENOST/KOHERENTNOST

Kriterij usklađenosti (koherentnosti) odnosi se na unutarnju i vanjsku usklađenost strateškog akta odnosno, intervencijsku logiku (logiku planiranja, praćenja i provjere uspješnosti u odnosu na postavljene ciljeve).

UNUTARNJA USKLAĐENOST/KONZISTENTNOST

5. Postoji li komplementarnost i povezanost te intervencijska logika odabranih prioriteta mjera i ciljeva?

Uzimajući u obzir postojeće stanje, nove relevantne politike te snage, slabosti, prilike i prijetnje, a u svrhu ostvarenja posebnih ciljeva Nacionalnog plana, utvrđene su srednjoročne razvojne potrebe i potencijali u preradi drva i proizvodnji namještaja, vodeći pritom računa o njihovim stvarnim potrebama, kroz dijalog s realnim sektorom, kao i o uspostavi okvira za jačanje konkurentnosti i tržišne prepoznatljivosti, smanjenju gospodarske razvojne nejednakosti između djelatnosti, doprinosu klimatskim ciljevima i ekonomskom razvoju Republike Hrvatske.

Iz Tablice 1. u nastavku vidljiva je usklađenost Nacionalni plan s razvojnim smjerovima i strateškim ciljevima definiranim u Nacionalnoj razvojnoj strategiji pa je akt usklađen s tri razvojna smjera ove strategije unutar kojih su definirana četiri posebna cilja i konkretizirane razvojne mjere za ostvarivanje posebnih ciljeva u odnosu na identificirana programska područja relevantna za razvoj ovih djelatnosti.

Tablica 1. Usklađenost odabranih prioriteta mjera i ciljeva

RAZVOJNI SMJER	STRATEŠKI CILJEVI	POKAZATELJI UČINKA	POSEBANI CILJEVI	MJERE	POKAZATELJI ISHODA
RS 1. Održivo gospodarstvo i društvo	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	Vrijednost izvoza roba i usluga u % BDP-a	PC 1. Jačanje konkurentnosti i inovativnosti prerade drva i proizvodnje namještaja	M1. Jačanje stabilnosti opskrbe drvnim resursom gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja M2. Osiguranje dostupnosti financiranja djelatnosti, koje će poduprijeti likvidnost kreditiranjem i jamstvima, kao i dodatno podupiranje bankovnog sustava jamstvima radi stvaranja uvjeta i mogućnosti za novim i boljim pristupima financiranju M3. Unaprjeđenje znanja i vještina svih ljudskih resursa u preradi drva i proizvodnji namještaja te razumijevanje i dijalog svih zainteresiranih strana, uz promicanje formalnog, neformalnog i informalnog učenja	OI.02.4.33 Vrijednost ukupnog godišnjeg prihoda djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja OI.02.4.34 Vrijednost godišnje isporuke i izvoza djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

				M4. Povećanje i osnaživanje vidljivosti proizvoda i proizvođača prerade drva i proizvodnje namještaja kako na domaćem tako i na globalnom tržištu M5. Poticanje primjene standarda kvalitete i zaštite intelektualnog vlasništva te uvođenje odgovarajućih certifikata za proizvode i usluge u preradi drva i proizvodnji namještaja M6. Poticanje ulaganja u razvoj vlastitih novih i inovativnih proizvoda i usluga uz sustavnu primjenu dizajna kao odgovor na potražnju za proizvodima prerade drva i proizvodnje namještaja te uređenje interijera M7. Osnivanje Tehničkog instituta/Centra za razvoj, dizajn i marketing proizvoda od drva	OI.02.4.35 Iznos prosječne mjesečne isplaćene neto plaće u djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja
RS 3. Zelena i digitalna tranzicija	SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	Udio obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije	PC 2. Poticanje digitalne i zelene tranzicije prerade drva i proizvodnje namještaja	M8. Poticanje automatizacije, robotizacije i digitalizacije proizvodnje te stvaranje pametnih poduzeća M9. Podizanje stupnja energetske učinkovitosti i ekološke prihvatljivosti prerade drva i proizvodnje namještaja M10. Poticanje korištenja visokoučinkovitih energetskih sustava i povećanje iskorištenja instaliranih kapacitet M11. Održivo i učinkovito korištenje drvnog resursa te poticanje oporabe proizvoda od drva uz punu primjenu kaskadnog načela uporabe drva i proizvoda od drva	OI.02.6.66 Ukupna snaga kogeneracijskih postrojenja na drvenu biomasu OI.02.4.35 Iznos prosječne mjesečne isplaćene neto plaće u djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja
	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	DESI indeks gospodarske i društvene digitalizacije	PC 3. Povećanje proizvodnosti i jačanje otpornosti prerade drva i proizvodnje namještaja s obzirom na klimatske promjene	M12. Povećanje dodane vrijednosti i produktivnosti proizvodnje u preradi drva i proizvodnji namještaja M13. Osnaživanje investicijskih ulaganja u preradu drva i proizvodnju namještaja M14. Osnaživanje zelene gradnje i opremanje zelenim proizvodima te promocija njihova korištenja u gradnji i turizmu M15. Smanjivanje troškova proizvodnje i poslovanja u preradi drva i proizvodnji namještaja	OI.02.4.36 Bruto dodana vrijednost djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja OI.02.4.37 Indeks proizvodnosti rada djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja
RS 4. Ravnomjeran	SC 12. Razvoj potpomogn	Razlika u regionalnom BDP po	PC 4. Jačanje regionalne	M16. Osnaživanje doprinosa regionalne i lokalne razine razvoju prerade drva i proizvodnje	OI.02.13.48 Udio ugovorenih

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

regionalni razvoj	utih područja i područja s razvojnim posebnostima	stanovniku, omjer BDP-a po stanovniku ZG (najrazvijenija županija) u odnosu na VPŽ (najmanje razvijena županija)	konkurentnosti i ravnomjerni regionalni razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja	namještaja, kroz stvaranje kvalitetnijeg poslovnog okruženja M17. Osnaživanje poslovne suradnje i sinergije između gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja kao i aktivne suradnje sa znanstveno-istraživačkom zajednicom M18. Unaprjeđenje nacionalnog sustava javne nabave kao učinkovite i odgovorne kroz zelenu i održivu nabavu proizvoda od drva M19. Podizanje svijesti javnosti o prednostima, ulozi i značaju drva i proizvoda od drva	količina gospodarskih subjekata u područjima s razvojnim posebnostima u ukupnoj godišnjoj ugovorenoj količini drvene sirovine OI.02.13.49 Udio gospodarskih subjekata u područjima s razvojnim posebnostima u ukupnom broju prerađivača drva s kupoprodajnim ugovorom
-------------------	---	--	--	---	--

Izvor: Tim za vrednovanje Nacionalnog plana

Tim za vrednovanje u pregledu Nacionalnog plana uočio je neke nepovezanost između pojedinih mjera, pokazatelja rezultata, pripadajućega posebnog cilja, strateškog cilja i razvojnog smjera stoga se u međusobnoj komunikaciji sa nositeljem izrade akta raspravljalo o prijedlozima Tima za vrednovanje te su njihovi prijedlozi ugrađeni u akt strateškog planiranja. Navedeno je rezultiralo visokim stupnjem povezanosti koji se temelji na logičkom slijedu i međusobno dosljednim i logički povezanim dijelovima.

Tako je vidljivo da se mjerama koje se odnose na jačanje stabilnosti opskrbe drvnim resursom gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja; osiguranje dostupnosti financiranja djelatnosti, koje će poduprijeti likvidnost kreditiranjem i jamstvima, kao i dodatno podupiranje bankovnog sustava jamstvima radi stvaranja uvjeta i mogućnosti za novim i boljim pristupima financiranju; unaprjeđenje znanja i vještina svih ljudskih resursa u preradi drva i proizvodnji namještaja te razumijevanje i dijalog svih zainteresiranih strana, uz promicanje formalnog, neformalnog i informalnog učenja, povećanje i osnaživanje vidljivosti proizvoda i proizvođača prerade drva i proizvodnje namještaja kako na domaćem tako i na globalnom tržištu; poticanje primjene standarda kvalitete i zaštite intelektualnog vlasništva te uvođenje odgovarajućih certifikata za proizvode i usluge u preradi drva i proizvodnji namještaja; poticanje ulaganja u razvoj vlastitih novih i inovativnih proizvoda i usluga uz sustavnu primjenu dizajna kao odgovor na potražnju za proizvodima prerade drva i proizvodnje namještaja te uređenje interijera; te osnivanje Tehničkog instituta/ Centra za razvoj, dizajn i marketing proizvoda od drva, općenito pridonosi Posebnom cilju 1., odnosno jačanju konkurentnosti i inovativnosti prerade drva i proizvodnje namještaja.

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

Poticanjem automatizacije, robotizacije i digitalizacije proizvodnje te stvaranje pametnih poduzeća; podizanjem stupnja energetske učinkovitosti i okolišne prihvatljivosti prerade drva i proizvodnje namještaja; poticanjem korištenja visokoučinkovitih energetskih sustava i povećanjem iskorištenja instaliranih kapacitet; održivim i učinkovitim korištenje drvnog resursa te poticanjem uporabe proizvoda od drva (uz punu primjenu kaskadnog načela uporabe drva i proizvoda od drva) omogućena je provedba Posebnog cilja 2., odnosno poticanje digitalne i zelene tranzicije prerade drva i proizvodnje namještaja.

Povećanjem dodane vrijednosti i produktivnosti proizvodnje u preradi drva i proizvodnji namještaja; osnaživanjem investicijskih ulaganja u preradu drva i proizvodnju namještaja; osnaživanjem zelene gradnje i opremanje zelenim proizvodima te promocijom njihova korištenja u gradnji i turizmu; smanjivanjem troškova proizvodnje i poslovanja u preradi drva i proizvodnji namještaja omogućena je realizacija Posebnog cilja 3., odnosno povećanje proizvodnosti i jačanje otpornosti prerade drva i proizvodnje namještaja s obzirom na klimatske promjene.

Osnaživanjem doprinosa regionalne i lokalne razine razvoju prerade drva i proizvodnje namještaja, kroz stvaranje kvalitetnijeg poslovnog okruženja; osnaživanjem poslovne suradnje i sinergije između gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja kao i aktivne suradnje sa znanstveno-istraživačkom zajednicom; unaprjeđenjem nacionalnog sustava javne nabave kao učinkovite i odgovorne kroz zelenu i održivu nabavu proizvoda od drva; podizanjem svijesti javnosti o prednostima, ulozi i značaju drva i proizvoda od drva pridonosi se ostvarenju Posebnog cilja 4., odnosno omogućeno je jačanje regionalne konkurentnosti i ravnomjerni regionalni razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja.

Iz navedenog je vidljiva međusobna povezanost definiranih mjera i izravna usklađenost s prioritetom koji se odnosi na doprinos razvoju djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja, a sve u skladu s razvojnim smjerovima i strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije. U skladu s regulatornim okvirom kojim se uređuje sustav strateškog planiranja može se zaključiti da postoji koherentnost između posebnih ciljeva, predviđenih razvojnih mjera i prioriteta, čime se pridonosi razvoju navedenih djelatnosti.

VANJSKA USKLAĐENOST/KOHERENTNOST

Kakva je usklađenost Nacionalnog plana s Nacionalnom razvojnom strategijom te ostalim relevantnim programima na regionalnoj i nacionalnoj razini te s programima EU?

U skladu sa zakonodavnim okvirom za strateško planiranje, Nacionalni plan je u potpunosti usklađen s relevantnim međunarodnim i nacionalnim strateškim okvirom, te pridonosi ostvarenju Europskog zelenog plana, i ciljevima iz dokumenta Ujedinjenih naroda iz 2015. "Mijenjajmo svoj svijet: Agenda za održivi razvoj do 2030. godine" koji obuhvaćaju široki

PRELIMINARNI NALAZI VEZANI ZA KRITERIJE VREDNOVANJA I PITANJA ZA VREDNOVANJE

prikaz izazova i međusobno povezanih gospodarskih, društvenih i ekoloških aspekata održivog razvoja.

Nadalje, u skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja akt strateškog planiranja usklađen je s razvojnim smjerovima definiranim hijerarhijski najvišim aktom strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj Nacionalnom razvojnom strategijom, što je vidljivo u samoj intervencijskoj logici i povezanosti posebnih ciljeva s razvojnim smjerom unutar Nacionalne razvojne strategije (Održivo gospodarstvo i društvo, Zelena i digitalna tranzicija i Ravnomjeran regionalni razvoj) i njenim strateškim ciljevima (SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo, SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva i SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima).

Dodatno, pojedine sektorske teme Nacionalnog plana povezane su s odgovarajućim strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije. Pokazatelji ishoda preuzeti su iz Biblioteke pokazatelja koja je izrađena u okviru pripreme Nacionalne razvojne strategije.

U cilju poticanja produktivnosti i konkurentnosti poseban naglasak stavljen je na inovacije i razvoj novih proizvoda, te digitalizaciju poslova i proizvodnih procesa, a čiji pokazatelji ishoda navedeni u srednjoročnom aktu strateškog planiranja, direktno doprinose pokazateljima uspješnosti provedbe Nacionalne razvojne strategije.

Također, akt je usklađen i s Programom Vlade Republike Hrvatske 2020. - 2024. u pogledu ostvarenja ciljeva Prioriteta 2. (Perspektivna budućnost) i Prioriteta 3. (Ekonomska suverenost), te relevantnim važećim nacionalnim sektorskim i višesektorskim aktima strateškog planiranja, odnosno Strategijom niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, Strategijom EU za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote, Strategijom prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu, Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050., Strateškim planom Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027., te Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

ZAKLJUCAK I PREPORUKE

Na temelju analize akta strateškog planiranja može se zaključiti kako Nacionalni plan do 2030. godine i Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana sadrže visoku razinu unutarnje koherentnosti i u najvećem dijelu nude jasan plan praćenja kako provedbe tako i pokazatelja ishoda i krajnjih učinaka. Iz dobivenih odgovora na evaluacijska pitanja u postupku vrednovanja razvidno je da srednjoročni akt strateškog planiranja predstavlja kvalitetnu osnovu za provedbu strateških ciljeva i prioritetnih područja javnih politika za preradu drva i proizvodnju namještaja započete sa Strategijom razvoja do 2020., te da su se uvažili svi formalni zahtjevi koje za srednjoročne akte strateškog planiranja, kakav je i Nacionalni plan, postavlja postojeći sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj.

Svi kriteriji vrednovanja, od važnosti/relevantnosti, djelotvornosti/efektivnosti, unutarnje usklađenosti/konzistentnosti do vanjske usklađenosti/koherentnosti ocijenjeni su pozitivno. Zbog specifičnosti planiranja i praćenja razvojne politike djelatnosti poželjno uspostaviti pravovremeno prikupljanje relevantnih podataka barem dva puta godišnje u rokovima dostatnim za izradu izvješća o napretku, a koji će posljedično omogućiti kvalitetnije praćenje provedbe Nacionalnog plana.

Dodatno, od ključne važnosti će biti jasna i strukturirana koordinacija svih dionika uključenih u provedbu srednjoročnoga akta strateškog planiranja (nacionalnih, regionalnih i lokalnih). Imajući u vidu dosadašnju praksu praćenja rezultata i učinaka nacionalne razvojne politike djelatnosti samo kroz izvješća o učincima provedbe Strategije razvoja do 2020, od velike je važnosti provoditi vrednovanje tijekom provedbe te vrednovanje nakon provedbe Nacionalnog plana. Navedena vrednovanja dat će vrijedne informacije o svim aspektima provedbe akta strateškog planiranja, ali i o promjenama koje se događaju kao rezultat provedbe, a koje bi trebale biti usmjerene na daljnji razvoj i napredak djelatnosti.

Buduća vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) (do kraja 2026.) i vrednovanje nakon provedbe (naknadno vrednovanje) (nakon 2030.) Nacionalnog plana bi trebala artikulirati i preporuke za daljnje unaprjeđenje cjelokupnog sustava upravljanja područja javnih politika za preradu drva i proizvodnju namještaja. Konačno, planirani načini praćenja provedbe uglavnom su u skladu s nacionalnim zahtjevima, a procjenjuje se i da je postupak izrade Nacionalnog plana, usklađen sa zahtjevima metodološkog okvira proizašlim iz Zakona o sustavu strateškog planiranja.

PRILOG KORIŠTENI DOKUMENTI

- 1.1 Zakon o zaštiti okoliša, NN 80/2013., 153/2013., 78/2015., 12/2018. i 118/2018.
- 1.2 Zakon o zaštiti prirode, NN 80/13., 15/18., 14/19., 127/19.
- 1.3 Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, NN 123/2017.
- 1.4 Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 89/2018.
- 1.5 Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027.
- 1.6 Strategija savjetovanja u okviru postupka izrade Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine.
- 1.7 Strategija razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017. - 2020. s Akcijskim planom provedbe 2017. – 2020., NN 44/2017.
- 1.8 Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu
- 1.9 Strategija niskougličinog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu
- 1.10 Strategija EU za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote EU Biodiversity Strategy for 2030: Bringing nature back into our lives
- 1.11 Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050.
- 1.12 Rješenje kojim je Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine prihvatljiv za ekološku mrežu
- 1.13 Program Vlade Republike Hrvatske 2020. - 2024.
- 1.14 Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. s prijelaznim razdobljem 2021. - 2022.
- 1.15 Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 6/2019., Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja, NN 66/2019.
- 1.16 Odluka o pokretanju postupka izrade Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske od 2022. do 2030. godine
- 1.17 Odluka o početku postupka vrednovanja Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske od 2022. do 2030. godine
- 1.18 Odluka o osnivanju i imenovanju Tima za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine.
- 1.19 Odluka o osnivanju i imenovanju Odbora za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine.

PRILOG KORIŠTENI DOKUMENTI

- 1.20 Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine
- 1.21 Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.
- 1.22 Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, NN 13/2021.
- 1.23 Mišljenje o potrebi provedbe strateške procjene utjecaja na okoliš za Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske od 2022. do 2030. godine
- 1.24 Komunikacijska strategija za postupak izrade i provedbe Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine i komunikacijski akcijski plana provedbe za razdoblje od 2022. do 2024.
- 1.25 Europski zeleni plan (engl. European Green Deal),
- 1.26 Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2024. godine